

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

शुक्रवार, दिनांक ०१ एप्रिल, २०१६ / चैत्र १२, १९३८ (शके)

(१) शालेय शिक्षण, क्रीडा आणि युवक कल्याण, उच्च व तंत्रशिक्षण, वैद्यकीय शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण, अन्न आणि औषध प्रशासन, संसदीय कार्य मंत्री		
(३) पर्यावरण मंत्री		
(४) पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४२

कुळगाव बदलापूर (जि. ठाणे) येथील स्वस्त धान्य दुकानांवर
भरारी पथकाने छापे टाकल्याबाबत

- (१) * ४१७४५ श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) ठाणे जिल्ह्यातील कुळगाव बदलापूर नगरपालिका हद्दीतील स्वस्त धान्य दुकानांवर मुंबईतील भरारी पथकाने छापे टाकून रेशनिंग धान्याचा काळा बाजार होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आणले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने स्वस्त धान्य दुकानांमध्ये होणारा काळाबाजार थांबविण्यासाठी व गोरगरीब जनतेला हक्काचे रेशनिंग मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच काळाबाजार करणाऱ्या दुकानदारांवर व संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) व (३) फिरते पथक शाखेच्या तपासणी मध्ये अ.शि.दु.क्र. ४६ फ ७७ मध्ये १३०९ किलो अतिरिक्त गहू व ६०० किलो तांदूळ कमी आढळून आला. तसेच अ.शि.दु.क्र.४६फ ४१ मध्ये १६६ किलो तांदूळ साठा व १८७ किलो गहू कमी आढळून आल्याने, सदर दोन्ही दुकानदारांविरुद्ध बदलापूर (पूर्व) पोलीस स्टेशन जि. ठाणे येथे गु.र.क्र.११०१/२०१६ व १११/२०१६ दिनांक ६ जानेवारी, २०१६ रोजी गुन्हे नोंद करण्यात आले असून, दिनांक १३ जानेवारी, २०१६ रोजी सदर दोन्ही दुकानांचे प्राधिकारपत्र निलंबित करण्यात आले आहे.
- (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील पाणीपुरवठा योजनांची कामे पूर्ण करण्याबाबत

- (२) * ५१२८२ श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मुरबाड (जि.ठाणे) तालुक्यातील पाणीटंचाईवर मात करण्यासाठी सन २००६ पासून १८७ पाणीपुरवठा योजनांची कामे सुरु असून गत १० वर्षात केवळ ४७ योजना पूर्ण झाल्या असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उर्वरित १२२ योजनांपैकी सध्या ६ योजना कार्यान्वित आहेत तर २४ पाणीपुरवठा योजनांत गैरव्यवहार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू उर्वरित योजना अद्याप पूर्ण न होण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने सदर योजना पूर्ण करून गावांना पाणीपुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

मुरबाड तालुक्यामध्ये सन २००५ पासून १८७ पाणी पुरवठा योजनांची कामे मंजूर असून मागील १० वर्षांमध्ये त्यापैकी ४९ योजनांची कामे पूर्ण झाली आहेत. उर्वरित १३८ योजनांपैकी ३४ योजना पूर्णत्वाच्या मार्गावर असून या योजनांमधून पाणी सुरु करण्यात आले आहे, २१ योजनांची कामे सुरु आहेत व २३ योजनांमध्ये आर्थिक गैरव्यवहार निदर्शनास आल्याने संबंधित ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे अध्यक्ष / सचिव यांचेवर गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

(३) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत मंजूर योजना ह्या ग्राम पाणी पुरवठा समितीची उदासिनता व अंतर्गत वाद, कंत्राटदारामार्फत कामामधील दिरंगाई, जागेची अनुपलब्धता, बहुतांश कामे अनुभवी कंत्राटदारांमार्फत न करता समितीमार्फत करण्यात येणे, तसेच समितीमार्फत वेळोवेळी आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता न करणे इत्यादी कारणामुळे अपूर्ण आहेत.

(४) याबाबत विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत ठाणे जिल्ह्यातील मागील १० वर्षांतील सर्व योजनांची चौकशी करण्यात आली असून चौकशी अहवाल अंतिम टप्प्यात आहे. सदर अहवालाचे अनुषंगाने रखडलेल्या योजनांबाबत कारवाई करण्यात येणार आहे.

तसेच जिल्हा परिषदेमार्फत संबंधित ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती तसेच ग्रामपंचायतीस वेळोवेळी काम पूर्ण करणेबाबत सुचना देण्यात आल्या आहेत व पाठपुरावा करून कामे पूर्ण करणे नियोजित आहे.

(५) गैरव्यवहार निदर्शनास आलेल्या योजनांबाबत संबंधित समितीच्या पदाधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तसेच विभागीय आयुक्त यांचेमार्फत प्राप्त होणाऱ्या अहवालान्वये उर्वरित योजनांबाबत कारवाई करण्यात येणार आहे. त्यामुळे विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

**आडवली-माडली (ता. मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) नळपाणी
योजनेच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

- (३) * ५०६०७ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) आडवली-माडली (ता. मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) नळपाणी व आडवली नळपाणी योजनेच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २००९ ते २०१० या आर्थिक वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या नळपाणी योजनेत टाकी तसेच अन्य कामे पूर्ण न करता कामाच्या निधीत गैरव्यवहार झाला असून गत पाच वर्षे सदर कामे अपूर्ण अवस्थेत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) अंशतः खरे आहे. योजनेचे काम पाच वर्षे अपूर्ण अवस्थेत असले तरी सद्यःस्थितीत योजनेच्या उद्भव विहिरीचे व अन्य उपांगाची कामे पूर्ण करण्यात आली असून योजनेच्या पाणी पुरवठ्याच्या चाचणीचे काम चालू आहे.
- (३) होय, भारत निर्माण कार्यक्रमांतर्गत सन २००९-१० मध्ये रुपये १४.७६ लक्ष किंमतीच्या मौजे आडवली माडली नळ पाणी पुरवठा योजना मंजूर करण्यात आली होती. सदर योजनेचा मक्ता ग्रामीण पाणी पुरवठा समितीद्वारे खाजगी कंत्राटदारास देण्यात आला होता. सदर योजनेच्या कामासाठी जिल्हा परिषदेद्वारे पहिल्या व दुसऱ्या हप्त्याद्वारे रुपये ११.०३ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात आला आहे. योजनेच्या कामाचे मुल्यांकन रुपये ६.०० लक्ष इतके झाले आहे. मुल्यांकनाशिवाय रुपये ७.४७ लक्ष इतका निधी अधिकचा खर्च केला आहे. यात जिल्हा परिषदेद्वारे दिलेले अनुदान व अन्य योजनांच्या शिल्लक रक्कमेचा समावेश आहे. मुल्यांकनापेक्षा अधिकच्या खर्चाबाबत तत्कालिन समितीच्या

पदाधिकार्यांना कारणे दाखवा नोटीस देण्यात आल्या आहेत. तसेच सद्यःस्थितीत योजनेचे काम अन्य तांत्रिक सेवा पुरवठादाराकडून करून घेण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर जिल्हा परिषदेच्या यांत्रिकी विभागास पाणीपुरवठा
योजनेकरीता नवीन वाहने देण्याबाबतचा प्रस्ताव**

(४) * ५१२०९ श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय

पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यात पाणीपुरवठा योजनेच्या देखभाली व दुरुस्ती करिता यांत्रिकी विभागाची असलेली वाहने फारच जुनी व आयुष्य संपलेली असल्याने मोडकळीस आलेली असून हातपंप व विंधन विहीर दुरुस्तीची कामे तातडीने होत नसल्यामुळे जिल्ह्यातील ग्रामीण भागात पाणीटंचाई निर्माण झाली असल्याचे दिनांक १३ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय.

(२) असल्यास, सदर यांत्रिकी विभागास पाणीटंचाई निवारणासाठी व पाणीपुरवठा योजनेच्या तातडीच्या कामासाठी नवीन वाहने देण्याबाबत शासनाकडे प्रस्ताव सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय.

(३) असल्यास, सदर प्रस्तावास मंजूरी देऊन जिल्हा परिषद लातूर यांना सदर वाहने उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) लातूर जिल्ह्यातील जिल्हा परिषद अंतर्गत चार तालुक्यातील हातपंप दुरुस्तीची वाहने जूनी आहेत. परंतू वाहनांची वेळोवेळी दुरुस्ती करून हातपंप दुरुस्तीची कामे चालू ठेवण्यात आलेली आहेत.

(२) यांत्रिकी विभाग, जिल्हा परिषद, लातूर कार्यालयाने हातपंप दुरुस्ती पथकासाठी चार नवीन वाहने खरेदीसाठी जिल्हाधिकारी, लातूर यांचेकडे त्यांच्या दि. १७/१२/२०१४ च्या पत्रान्वये प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

(३) जिल्हाधिकारी, लातूर यांनी दि. ५/३/२०१६ च्या पत्रान्वये चार नवीन वाहने खरेदीसाठी मान्यता दिलेली असून वाहन खरेदी करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात साखरेची मोठ्याप्रमाणात साठेबाजी होत असल्याबाबत

(५) * ४२०४४ श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.डी.एस.अहिरे (साक्री), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वायदे बाजारात साखरेच्या दरात झालेल्या वाढीचा फायदा घेत साठ्यातील साखरेची २ हजार ९५० रुपये क्विंटल या दराने विक्री सुरू असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, साखरेच्या चढत्या भावाचा फायदा साठेबाजी करणाऱ्यांना होत असल्याने साखरेच्या साठेबाजारावर कारवाई करण्याची मागणी विधानसभा विरोधी पक्ष नेत्यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात साखरेचे भाव स्थिर राहण्यासाठी तसेच साखरेचा साठा करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये साखरेच्या दरात वाढ झालेली आहे.

(२) होय.

(३) व (४) साखरेवर सद्यःस्थितीत केंद्र शासनाकडून तसेच राज्यशासनाकडून साठा मर्यादा लावण्यात आलेली नाही.

**मानवत (जि.परभणी) तालुक्यातील के.के.एम.महाविद्यालयाचे गेट
अंगावर पडल्याने दोन विद्यार्थ्यांचा झालेला मृत्यू**

(६) * ५०४१६ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मानवत (जि.परभणी) तालुक्यातील के.के.एम.महाविद्यालयाचे गेट तन्मय फन्ड (वय ७) आणि गोंविद फन्ड (वय १०) या दोन विद्यार्थ्यांच्या अंगावर पडल्याने त्यांचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधितावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय.

(२) व (३) संबंधित संस्था चालक व प्राचार्य यांच्याविरुद्ध पोलीस स्टेशन मानवत येथे गुन्हा दाखल झाला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयातील संचालक एम.बी.बी.एस. व एम.डी
या अभ्यासक्रमास जास्त दराने प्रवेश शुल्क आकारीत असल्याबाबत**

(७) * ४८०१८ श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वैद्यकीय महाविद्यालयात शासनाने ठरवून दिलेल्या नियमावलीनुसार सीईटी परिक्षेच्या गुणवत्तेवर वैद्यकीय शिक्षण घेण्यासाठी प्रवेश दिला जातो, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयात एमबीबीएस, एम.एस. व एमडीच्या जागेवर प्रवेश देताना, सदर नियमावलीनुसार प्रवेश दिला जात नाही अशी तक्रार महाराष्ट्र असोसिएशन ऑफ रेसिडन्स डॉक्टर (मार्ड) तर्फे मा.वैद्यकीय शिक्षणमंत्री यांचेकडे दिनांक २८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पत्राद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयाचे संचालक वैद्यकीय शिक्षण एम.बी.बी.एस. अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी रु.२५ ते ३५ लाख व एम.डी.या अभ्यासक्रमांसाठी रु. १ कोटीच्या वर किंमत आकारीत असून उक्त अभ्यासक्रमांच्या जागांवर उच्च व गर्भश्रीमंत यांच्याच मुलांना प्रवेश मिळत असल्याने आवश्यक गुणवत्ता असूनही सर्वसामान्य गरीबांच्या मुलांना पैशाअभावी प्रवेश घेणे शक्य होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, भविष्यात वैद्यकीय शिक्षणाचा दर्जा ढासळू नये व पुढील पिढ्यांना निष्णांत वैद्यकीय अधिकारी मिळण्याकरीता खाजगी महाविद्यालयातील प्रवेशप्रक्रिया व शुल्करचना पारदर्शक पध्दतीने होवून गुणवत्ताधारक सर्वसामान्य मुलांना प्रवेश मिळण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) होय. हे खरे आहे.

(३) नाही. हे खरे नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) महाराष्ट्र राज्यातील विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्थांमधील प्रवेशाचे व शुल्काचे विनियमन करण्यासाठी महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम २०१५ हा कायदा करण्यात आला आहे. सदर कायदयानुसार प्रवेश नियामक प्राधिकरण आणि शुल्क नियामक प्राधिकरणामार्फत अनुक्रमे प्रवेश प्रक्रिया व शुल्क रचना बाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मोहाने (ता.खेड,जि.रत्नागिरी) नळपाणी पुरवठा
योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(८) * ५२२७८ श्री.संजय कदम (दापोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मोहाने (ता.खेड,जि.रत्नागिरी) नळपाणी पुरवठा योजनेत सुमारे रुपये ३० ते ३५ लाखांचा आर्थिक गैरव्यवहार झाला असून व सदर काम निकृष्ट दर्जाचे केल्याप्रकरणी मोहाने येथील ग्रामस्थांनी दिनांक ८ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास आमरण उपोषण केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहाराकडे संबंधित यंत्रणा दुर्लक्ष करित असून सदर नळपाणी योजनेसाठी जुने पाईप वापरले असल्याने ते ठिकठिकाणी फुटल्याने गावात पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले आहे, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर योजनेच्या पाईप लाईनच्या जोडणीमधून गळती होत असल्याने जिल्हा परिषदेच्या स्तरावरून उप अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा, जिल्हा परिषद उपविभाग, संगमेश्वर यांच्यामार्फत दिनांक ०४/०३/२०१६ रोजी ग्रामपंचायतीचे सरपंच, सदस्य व पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीचे अध्यक्ष व ग्रामस्थ यांचे सोबत चौकशी व पाहणी करण्यात आली असून सदर पाईप लाईन मधील गळती काढण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्ह्यातील १४९ गावांना दूषित पाणी पुरवठ्यामुळे
साथीच्या रोगांची झालेली लागण**

(९) * ४७६९५ श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील १४९ गावांना होणाऱ्या दूषित पाणी पुरवठ्यामुळे उक्त गावांमध्ये साथीच्या रोगांचा फैलाव झाल्याचे दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणचे दूषित पाण्याचे नमूने घेऊन आरोग्य विभागाने साथीच्या रोगावर नियंत्रण आणण्यासाठी कोणती उपाययोजना केली आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा व सोलापूर विभागातील शिंगणापूर व दहा गावांची जलपाणी
पुरवठा योजना वीजबिल थकित असल्याने बंद असल्याबाबत**

(१०) * ५२१२२ श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा व सोलापूर विभागातील शिंगणापूर व दहा गावांच्या जलपाणी पुरवठा योजनेचे रूपये १ कोटी एवढ्या रकमेचे वीजबिल थकित असल्याने सदर योजना बंद करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऐन दुष्काळी परिस्थितीत सदर योजना बंद असल्याने शिंगणापूर नळपाणी पुरवठा योजना तातडीने सुरु करण्याची मागणी दुष्काळी भागातील नागरिकांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर मागणीनुसार बंद पडलेली योजना सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

सद्यःस्थितीत योजनेचे रु.१७८.२६ लक्ष इतके वीज देयक थकित आहे. महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीने थकबाकी वसुलीबाबत दिवाणी न्यायालयात दावा दाखल केला आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

योजनेतील समाविष्ट गावापैकी शिंगणापूर व मोही या दोन गावांनी योजना सुरु करण्याची मागणी केली आहे.

टंचाई कालावधी व्यतिरिक्त समाविष्ट गावांची मागणी नसल्यामुळे योजना बंद ठेवावी लागते.

(३) शिंगणापूर प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजना सुरु करणे कामी योजनेची दुरुस्ती करणे, विद्युत देयकाची थकबाकी भरणे व टंचाई कालावधीत ९ महिने योजना चालविण्यासाठी येणा-या रु.५३३.७१ लक्ष इतक्या निधीचा प्रस्ताव टंचाई मधून मिळण्यासाठी जिल्हा परिषदेमार्फत दि.२५.०२.२०१६ रोजी जिल्हाधिकारी, सातारा यांचेकडे सादर करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाथरी (जि. परभणी) तालुक्यातील गावांमध्ये पिण्याच्या
 पाण्याची उपाययोजना करण्याबाबत**

(११) * ५२५७५ श्री.मोहन फड (पाथरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाथरी (जि. परभणी) तालुक्यातील २१ गावांमध्ये टँकरने तसेच बोअरचे अधिग्रहण करून पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जानेवारी महिन्यात पाण्याचे सर्व स्रोत कोरडे पडले असून भूजल पातळी खालावली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आगामी काळात पाणी जमिनीतून उपसणे शक्य झाले नाही तर पाणी पुरवठा करण्याची पर्यायी उपाययोजना अद्यापही शासनाने तयार केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर तालुक्यातील गावांना पिण्याच्या पाण्याचा तुटवडा भासू नये यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

सदर गावांना जायकवाडी प्रकल्पातून डाव्या कालव्याद्वारे २.३२४ द.ल.घ.मी. पाणी ढालेगांव बंधा-यामध्ये सोडण्यात आले आहे.

नळ योजना विशेष दुरुस्तीच्या २१ कामांना मंजूरी देण्यात आली असून ४ कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत. १७ कामे प्रगतीपथावर आहेत. १ तात्पुरती पूरक नळ योजना प्रगतीपथावर आहे. तसेच टँकर किंवा विहीर अधिग्रहणाची मागणी होताच तालुकास्तरावर मंजूरी देवून त्याद्वारे पाणी पुरवठा करण्यात येत आहे.

सदर तालुक्यातील ५१ गावे व ६३ वाडी/तांडे याकरिता ३२७ योजना यासाठी एकूण रु.३०८.५८ लक्ष किंमतीचा संभाव्य टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पारशिवनी (जि.नागपूर) येथील गावांमधील

नळ योजना बंद असल्याबाबत

(१२) * ५१६१५ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारशिवनी (जि.नागपूर) येथील १७ गावांमधील पुरविण्यात येणारी जीवन प्राधिकरण नळ योजना गत अनेक दिवसांपासून बंद आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेचे काही ठिकाणी पाईप खराब झालेले असून त्यामुळे पाण्याची गळती मोठ्या प्रमाणात होते, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर नळपाणी योजना ग्रामपंचायतीला हस्तांतरण करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर बंद असलेली नळयोजना सुरु करण्याबाबत व पाण्याची होत असलेली गळती तसेच सदर नळयोजना ग्रामपंचायतीला हस्तांतरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

सदर योजना ही १७ गावांकरीता नसून, या पारशिवनी प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेअंतर्गत ६ गावांचा समावेश होता. तथापि, २००५ मध्ये पारशिवनी या गावासाठी स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजना मंजूर करण्यात आली व सन २०१० मध्ये सदर योजना कार्यान्वित करण्यात आली.

- (२) होय, हे खरे आहे.
- (३) होय, हे खरे आहे.
- (४) सदर योजनेतील गुरुत्ववाहीनीच्या पाईपलाईनची होणारी गळती दुरुस्ती करून चाचणीची कार्यवाही पूर्ण होताच, योजना ग्रामपंचायतीला हस्तांतरीत करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**देऊळवाडा (ता.भद्रावती, जि.चंद्रपूर) गावात पिण्याच्या
पाण्याची भीषण टंचाई निर्माण झाल्याबाबत**

(१३) * ५०२०६ श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देऊळवाडा (ता.भद्रावती, जि.चंद्रपूर) गावात पिण्याच्या पाण्याची भीषण टंचाईमुळे अनेक कुटूंब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान गाव सोडण्याच्या तयारीत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पाण्याच्या तीव्र टंचाई संदर्भात वारंवार तेथील नागरिकांनी संबंधित अधिका-यांकडे तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर गावातील पाणी टंचाई दूर करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) पाणी टंचाई दूर करण्याकरिता सन २०१६ च्या टंचाई कालावधी अंतर्गत मौजा देऊळववाडा येथील नळ योजनेची विशेष दुरुस्ती तसेच नवीन कूपनलिका प्रस्तावित केली आहे. त्यानुसार कूपनलिकेच्या कामास प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त झाली असून नळ योजना दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देण्याची कार्यवाही जिल्हाधिकारी यांच्या स्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदरुख (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) जलस्वराज्य प्रकल्पातील दोषींवर कारवाई करण्याबाबत होत असलेली दिरंगाई

(१४) * ५०२११ श्री.सुनिल शिंदे (वरळी), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) :

तारांकित प्रश्न क्रमांक ३८५७३ ला दिनांक १७ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदरुख (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) जलस्वराज्य प्रकल्पातील तांत्रिक सेवा पुरवठादार आणि जलस्वराज्य कक्षातील संबंधित अधिकारी यांचे विरोधात कारवाई करण्याबाबत मा. पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री महोदयांनी जाहीर करून सहा महिन्यांचा कालावधी लोटला तरी संबंधित दोषींविरुद्ध आजतागायत कोणतीही कारवाई करण्यात आली नसल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू जलस्वराज्य प्रकल्पाशी संबंधित कागदपत्रे गहाळ झाल्याबाबत स्थानिक निधी लेखापरीक्षण सिंधुदुर्ग यांनी दिलेल्या विशेष लेखापरीक्षण अहवालात निदर्शनास येऊनही विद्यमान ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती, नांदरुख यांच्यावर आजतागायत कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
 (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले आहे आणि सदर प्रकरणातील दोषींवर कारवाई करण्यात सातत्याने हेतुपुरस्सर दिरंगाई करणाऱ्या जिल्हा प्रशासनातील अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

नांदरुख जलस्वराज्य प्रकल्पातील तांत्रिक सेवा पुरवठादार आणि जलस्वराज्य कक्षातील संबंधित अधिकारी यांचे विरोधात कारवाई करण्याबाबत कार्यवाही सुरु असून संबंधित तांत्रिक सेवा पुरवठादार आणि जलस्वराज्य कक्षातील संबंधित अधिकारी यांचे अंतिम खुलासे प्राप्त झालेले असून त्या अनुषंगाने कारवाई बाबतची पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(२) हे खरे नाही,

सदरहू जलस्वराज्य प्रकल्पाशी संबंधित स्थानिक निधी लेखा परिक्षण सिंधुदुर्ग यांनी दिलेल्या विशेष लेखा परिक्षण अहवालात कागदपत्रे गहाळ झाल्याबाबत कोणतीही नोंद अथवा शेरा नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वसई-विरार (जि.पालघर) मध्ये बनावट शिधा
वाटप दुकाने असल्याबाबत**

(१५) * ४९६८५ श्री.नसीम खान (चांदिवली), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वसई-विरार (जि.पालघर) शहरातील अन्न व नागरी पुरवठा विभागातील अनागोंदी कारभारामुळे शहरात ४० हून अधिक शिधावाटप दुकाने बनावट असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर बनावट दुकानदारांविरुधात तेथील सामाजिक कार्यकर्त्यांनी तहसिलदार वसई, जिल्हाधिकारी तसेच कोकण विभागीय आयुक्त यांच्याकडे तक्रारी देवूनही कोणतीच कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) याबाबत तक्रार प्राप्त झाली आहे. सदर तक्रारीबाबत चौकशी करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वृद्ध कलावंतांना मानधन देण्यात आले नसल्याबाबत

(१६) * ४१५८३ श्री.धनजय (सुधीर) गाडगीळ (सांगली), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली), डॉ.राहूल आहेर (चांदवड), श्रीमती देवयानी फरांदे (नाशिक मध्य), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.भारत भालके (पंढरपूर), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.अमित झनक (रिसोड), अॅड.गौतम चाबुकस्वार (पिंपरी), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे) : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात लोककलेच्या माध्यमातून ग्रामीण भागात ज्वलंत कथानकाद्वारे समाजजागृती करणाऱ्या वयोवृद्ध कलाकारांना देण्यात येत असलेले मानधन

अतिशय तुटपुंजे असल्याने त्यात वाढ करण्याबाबतची मागणी कलाकारांनी शासनाकडे वारंवार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील साडेतीन हजार वयोवृद्ध कलावंतांसह जालना, उस्मानाबाद जिल्ह्यासह मराठवाड्यातील वयोवृद्ध कलावंत सन २००९ पासून मानधनापासून वंचित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच नाशिक, वाशिम, सोलापूर जिल्ह्यातील वृद्ध कलावंतांना शासनाकडून मिळणारे मानधन गत वर्षापासून देण्यात आले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील तमाशा कलावंतांना उतारवयात आनंदाने जगण्यासाठी सदर कलाकारांचे वृद्धाश्रम सुरु करण्याबाबत तसेच तमाशा कला जतन व संवर्धनासाठी शासकीय स्तरावर उपक्रम राबविण्याबाबत तसेच वयोवृद्ध कलाकारांचे थकीत असलेले मानधन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) वृद्ध कलावंतांना देण्यात येणाऱ्या मानधनात वाढ करण्याबाबतची मागणी शासनाकडे सतत होत असते. त्यास अनुसरून वृद्ध कलावंतांच्या मानधनामध्ये अलिकडेच दि. १५ ऑगस्ट, २०१५ पासून वाढ करण्यात आली आहे. त्यानुसार अ वर्ग कलावंतांचे मानधन रु. १४००/- वरून रु. २१००/-, ब वर्ग कलावंतांचे मानधन रु. १२००/-वरून रु. १८००/- व क वर्ग कलावंतांचे मानधन रु. १०००/- वरून रु. १५००/- असे वाढविण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही. राज्यातील ३७७८ पात्र ठरलेल्या कलावंतांसाठी रु. ६,९१,४१,०००/- इतका निधी पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर झाला असून जालना, उस्मानाबाद जिल्ह्यासह महाराष्ट्रातील २००९ पासून निवडलेल्या कलावंतांचा डिसेंबर, २०१५ पर्यंतचा निधी संबंधित जिल्ह्यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही. नाशिक, वाशिम, सोलापूर या जिल्ह्यातील वृद्ध कलावंतांचे सन २०१४-१५ या वर्षातील मानधन संबंधित जिल्हा परिषदेकडे वेळोवेळी वितरीत करण्यात आले आहे. ऑक्टोबर २०१५ पर्यंतचा मानधनाचा निधी सर्व जिल्ह्यांना वितरीत करण्यात आला आहे. त्यानंतरच्या कालावधीच्या मानधन निधीचे वितरण सुरु आहे.

तमाशा कलेचे जतन व संवर्धनासाठी शासन स्तरावरून अनेक उपक्रम राबविण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्ह्यातील शासकीय अन्नधान्य गोदामावर काम
करणान्या हमाल सहकारी संस्थांना जिल्हा पुरवठा
विभागाने अवैधरित्या रक्कम दिल्याबाबत**

(१७) * ५२७८२ डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलढाणा जिल्ह्यातील शासकीय अन्नधान्य गोदामावर काम करणाऱ्या हमाल सहकारी संस्थांना पात्रता नसतानाही जिल्हा पुरवठा विभागाने रुपये ४८ लाख ४९ हजार ८८९ एवढी रक्कम महागाई निर्देशकांच्या नावाखाली अवैधरित्या दिल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आल्यानंतर सदर संस्थांकडून ४५ लाख ४५ हजार ३२१ रुपये वसूल करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रक्कम संस्थांकडून वसूल करण्याऐवजी हमालांना देय असणाऱ्या हेड मधून रुपये ३८ लाख ७० हजार वळते करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर संस्थांनी घेतलेले पैसे हमालांकडून वसूल करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी दोषी अधिकाऱ्यांवर तसेच हमाल सहकारी संस्थांवर कारवाई करण्यात यावी अशी मागणी मा. मुख्यमंत्री यांचेकडे दिनांक २१ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२) व (३) बुलढाणा जिल्ह्यातील हमाल कामगार संस्थांना नोव्हेंबर, २००८ ते ऑगस्ट, २०१२ या कालावधीची महागाई निर्देशांकाच्या वाढीची रुपये ४८,४१,८८९/- इतकी रक्कम एप्रिल, २०१३ मध्ये अदा करण्यात आली होती. त्यानंतर प्राप्त झालेल्या तक्रारींच्या अनुषंगाने, त्यांना सन २०१३-१४ मध्ये देय असलेल्या महागाई निर्देशांकाच्या वाढीच्या रकमेतून समायोजनाद्वारे रु. ३८,७०,०४३/-, माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या देयकातून रु. ६,८८,६६६/- व चलनाद्वारे रु. २,८३,१८०/- याप्रमाणे एकूण रु. ४८,४१,८८९/- इतकी रक्कम वसूल करण्यात आलेली आहे.

(४) मा. मंत्री, अनापुवग्रासं, प्रधान सचिव, अनापुवग्रासंवि व जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांना दि. २१ जानेवारी, २०१६ रोजी लिहिलेली व मा. मुख्यमंत्री यांना पृष्ठांकित केलेली श्री. शे.कासिम यांची निवेदने विभागास त्याचप्रमाणे जिल्हा पुरवठा कार्यालयास प्राप्त झालेली आहेत.

(५) जिल्हाधिकारी, बुलढाणा यांनी शासनाकडे यासंदर्भात मार्गदर्शन मागितलेले असून त्याअनुषंगाने कार्यवाही सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

कळमनुरी (जि.हिंगोली) येथील शासकीय गोदामातील गव्हाच्या पोत्यातून गहू काढून घेत असल्याबाबत

(१८) * ४८३८१ डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कळमनुरी (जि.हिंगोली) येथील शासकीय गोदामात असलेल्या गव्हाच्या पोत्यातून प्रत्येकी ३-४ किलो गहू काढले जात असताना काहीजणांना तेथील जागरुक नागरिकांनी पकडले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त सर्वप्रकार सुरु असताना पुरवठा विभागाचा एकही जबाबदार अधिकारी आणि कर्मचारी येथे उपस्थित नव्हता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने उक्त ठिकाणी धान्याचा काळाबाजार करतांना पकडलेल्या संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) व (२) नाही, शासकीय गोदाम कळमनुरी येथे धान्य प्रमाणिकरण करण्याचे काम चालू असतांना काही नागरीक विनापरवाना गोदामात आले असता, त्यांना प्रमाणिकरणाचे काम हे अफरातफर असल्याचे वाटले. मात्र गोदामात उपस्थित असलेल्या प्रभारी नायब तहसिलदार (पुरवठा) व अक्वल कारकून यांनी सदर नागरीकांना प्रमाणिकरणाची प्रक्रिया समजून सांगितल्यावर त्यांची कोणतीही तक्रार राहिलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांना अन्न सुरक्षा
 योजनेअंतर्गत धान्यवाटप करण्याबाबत**

(१९) * ५२६६० श्री.जयदत्त क्षीरसागर (बीड) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यात दुष्काळी परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे शेतकऱ्यांचा अन्न सुरक्षा योजनेत समावेश करून त्यांना अल्प दरात धान्य वाटप करण्याचा निर्णय झालेला आहे सदर निर्णयानुसार मराठवाड्यातील ३५ लाख ५० हजार शेतकऱ्यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे, पैकी २९ लाख २८ हजार शेतकऱ्यांना याचा लाभ मिळालेला असून ६ लक्ष २५ हजार शेतकरी धान्य वाटपापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ६ लक्ष २५ हजार शेतकऱ्यांना धान्य वाटप करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

औरंगाबाद विभागातील ३६,४७,७३० एपीएल (केशरी) शेतकरी लाभार्थ्यांना दिनांक १५ ऑगस्ट, २०१५ पासून राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा योजनेच्या धर्तीवर प्राधान्य कुटुंबातील लाभार्थ्यांप्रमाणे गहू रु. २/- प्रतिकिलो व तांदूळ रु. ३/- प्रतिकिलो या दराने प्रतिमाह प्रतिव्यक्ती ५ किलो या परिमाणात अन्नधान्याचा लाभ देण्यात येतो.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मालेगांव (जि.वाशिम) तालुक्यातील पाणीटंचाई कृती आराखड्याबाबत

(२०) * ४९९०७ श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालेगांव (जि.वाशिम) तालुक्यात संभाव्य भीषण पाणीटंचाई समस्येकरिता पाणीटंचाई उपाययोजनेचा कृती आराखडा तयार केला असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१५-१६ मध्ये जानेवारी, ते जून पर्यंत तयार करण्यात आलेल्या कृती आराखड्यात तालुक्यातील तब्बल १०० गावांचे प्रस्ताव असून पाणीटंचाईवर मात करण्यासाठी विविध उपाययोजना सुचविण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर आराखड्यावरील उपाययोजना अंमलात आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) माहे जानेवारी, २०१६ ते जून, २०१६ या टंचाई कालावधीत मालेगाव तालुक्यातील १०२ गावांकरिता एकुण १२० विविध उपाययोजना प्रस्तावित करण्यात आलेल्या आहेत.

मालेगांव तालुक्याच्या मंजूर टंचाई कृती आराखड्यातील प्रस्तावित ७ नळ योजना दुरुस्तीच्या कामांपैकी ०२ नळ योजना दुरुस्तीचे प्रस्ताव मंजूरीस सादर करण्यात आले आहेत. तसेच ०१ तात्पुरती पूरक नळ योजना व १५ गावातील १५ नवीन विंधन विहिरी घेणेकरिता भूजल सर्वेक्षण सुरु असून प्रस्ताव प्रगतीत आहे.

सद्यस्थितीत ०१ टँकरने पाणी पुरवठा करणेकरिता व १८ खाजगी विहीर अधिग्रहण प्रस्ताव मंजूरीच्या प्रक्रियेत असून जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधीतून जिल्ह्यातील ४५० गावांतील ८४४ नादुरुस्त हातपंपांची विशेष दुरुस्तीची कामे सुरु करण्याच्या अंतिम टप्प्यात आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्ह्यात अनेक गावांमध्ये नळ पाणीपुरवठा योजना नसल्यामुळे निर्माण झालेली पाणीटंचाई

(२१) * ४१४१८ श्री.सत्यजीत पाटील-सरुडकर (शाहूवाडी), श्री.राजेश क्षीरसागर (कोल्हापूर उत्तर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील ४०२ वाड्या वस्त्यांसह २१९ गावात पाणी टंचाई असल्याचा सर्वेक्षण अहवाल प्रशासनाने जिल्हा प्रशासनास दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर जिल्ह्यात ४ मोठे, १२ मध्यम व २२ लघु पाटबंधारे असूनही अनेक ठिकाणी नळ योजनाच नाहीत तर अनेक ठिकाणी योजना नादुरुस्त आहेत त्यामुळे तीव्र पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

२१९ गावे व ४०२ वाड्यांचा संभाव्य टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

नळ योजना नसल्याने पाणी टंचाई निर्माण झाली अशी परिस्थिती नाही. नादुरुस्त योजनांची दुरुस्ती करण्यात येत आहे.

(३) नळ योजना सुरळीतपणे सुरु राहण्यास आवश्यक दुरुस्ती १४ वा वित्त आयोग व जिल्हा देखभाल दुरुस्ती निधी मधून करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चाळीसगांव (जि.जळगांव) तालुक्यात निर्माण झालेली पाणी टंचाई

(२२) * ५१८६६ श्री.उन्मेश पाटील (चाळीसगाव) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चाळीसगांव (जि.जळगांव) तालुक्यात तीव्र स्वरूपाची पाणी टंचाई निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार सदर तालुक्यातील नागरीकांचा व जनावरांच्या पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सोडविणे बाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) होय.

तालुकास्तरावरून टंचाईग्रस्त गावांची संयुक्त पाहणी करण्यात येऊन त्यानुसार कनिष्ठ भूवैज्ञानिक यांनी टंचाई अंतर्गत उपाययोजना घेण्याबाबतची शिफारस केली आहे. त्यानुसार टंचाईग्रस्त गावांमध्ये आवश्यक तेथे विंधन विहिरी घेणे, खाजगी विहीर अधिग्रहण करणे, नळ योजना दुरुस्ती, तात्पुरती नळ योजना घेणे व टँकरने पाणी पुरवठा करणे इ.उपाययोजना करण्यात येत आहेत.

चाळीसगाव तालुक्यात १४३ गावे असून ऑक्टोबर २०१५ ते जून २०१६ या कालावधीकरिता एकूण ९० गावांचा १५९ उपाययोजनांकरिता रु.१३६.६३ लक्ष किंमतीचा पाणी टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे. त्यानुसार उपाययोजना घेण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विदर्भातील ११ जिल्ह्यांमधील नवीन पाणी पुरवठा
योजनांची कामे सुरु करण्याबाबत**

(२३) * ५२१३८ अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :
सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

- (१) विदर्भातील ११ जिल्ह्यांमध्ये चालू आर्थिक वर्षात एकूण ५६१ नवीन पाणीपुरवठा योजना प्रस्तावित करण्यात आल्या होत्या, त्यापैकी केवळ ४६ योजनांची कामे सुरु आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजना तयार करण्यात होत असलेली दिरंगाई आणि निधी मिळण्यास होणाऱ्या विलंबामुळे ५१५ योजनांची कामे प्रलंबित असल्याने अनेक गावे सुरक्षित पेयजलापासून वंचित आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त पाणी पुरवठा योजनांची कामे सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

विदर्भात नागपूर व अमरावती हे दोन प्रादेशिक विभाग येत असून, नागपूर विभागात एकूण ६ जिल्हे व अमरावती विभागात एकूण ५ जिल्हे आहेत. अशा एकूण ११ जिल्ह्यांमध्ये राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमाच्या सन २०१५-१६ च्या कृती आराखड्यातील मंजूर योजनांची एकत्रीत माहिती पुढीलप्रमाणे :

प्रादेशिक विभागाचे नांव	सन २०१५-१६ च्या कृती मंजूर आराखड्यातील एकूण योजना	मंजूर योजनांपैकी सुरु असलेल्या योजना
नागपूर	५६१	६२
अमरावती	२००	३
एकूण	७६१	६५

विदर्भातील ११ जिल्ह्यात एकूण ७६१ नवीन पाणी पुरवठा योजना प्रस्तावित असून, त्यापैकी एकूण ६५ योजनांची कामे सुरु करण्यात आली आहेत.

(२) हे खरे नाही.

सद्यःस्थितीत नागपूर व अमरावती विभागांतर्गत ११ जिल्ह्यातील ज्या गावांच्या योजनेला मंजूरी नाही, त्या गावातील इतर अस्तित्वातील स्त्रोतांतून गावाला पाणी मिळत आहे.

(३) केंद्र शासनाच्या दि. २९/६/२०१५ च्या पत्रान्वये सन २०१५-१६ करीता राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध करून दिलेला निधी केवळ सध्या प्रगतीत असलेल्या योजनांवर खर्ची करण्याचे निर्देश दिले आहेत. तसेच Fluoride बाधित क्षेत्रासाठी आणि संसद आदर्श ग्राम योजनेअंतर्गत समाविष्ट करण्यात आलेल्या गावांव्यतिरिक्त राज्यात आता नव्याने कोणत्याही पाणी पुरवठा योजना घेऊ नयेत अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे अहंकार देऊळगांव (ता.जि.जालना) येथील लाभार्थी
शिधापत्रिकांपासून वंचीत असल्याबाबत**

(२४) * ५२८५० श्री.संतोष दानवे (भोकरदन) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे अहंकार देऊळगांव (ता.जि.जालना) येथील रहिवाशांना पुरवठा विभागाकडून कौटुंबिक शिधापत्रिकेचे वाटप करण्यात न आल्याने गावातील लाभार्थी शासनाच्या विविध योजनांपासून वंचीत राहत असल्याची तक्रार स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जिल्हाधिकारी, जालना यांच्याकडे केली असल्याचे दिनांक ८ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे आहे.

जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना यांना सौ. ज्योती कैलास सोमधाने, सरपंच तथा अध्यक्ष दक्षता समिती, अहंकार देऊळगांव यांचे दि.८.१.२०१६ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) सदरहू निवेदनाव्दारे अंत्योदय, अन्नसुरक्षा व एपीएल शिधापत्रिकाधारकांना शिधापत्रिकांअभावी शासकीय लाभ घेण्यास लाभार्थी वंचित असल्याची बाब निदर्शनास आणण्यात आली आहे. या निवेदनावर जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना यांना दि.१९.१.२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये तहसिलदार, जालना यांना चौकशी करून अहवाल सादर करण्याबाबत कळविले आहे.

(३) शिधापत्रिका धारकांची दुय्यम शिधापत्रिका मिळण्याबाबतची मागणी तहसिलदार, जालना यांनी सादर केलेल्या चौकशी अहवालाव्दारे निदर्शनास आलेली आहे.

या बाबीस अनुसरून तहसिलदार, जालना यांनी योजनानिहाय शिधापत्रिकाधारकांना शिधापत्रिकेच्या दुय्यम प्रती मिळण्यासाठी फॉर्म नमुना १५ भरून देण्याबाबत संबंधित तलाठी व रास्तभाव दुकानदार यांना सुचित केले आहे. सदर फॉर्म प्राप्त होताच शिधापत्रिकाधारकांना दुय्यम शिधापत्रिका देण्याबाबतची कार्यवाही दि. ३१ मार्च २०१६ अखेर पूर्ण करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धर्माबाद (ता. जि. औरंगाबाद) येथील शासकीय गोदामातील
रेशनचा मालाच्या मोजमापात होणारा गैरव्यवहार**

(२५) * ४२९४२ श्री.वसंतराव चव्हाण (नायगांव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धर्माबाद (ता. जि. औरंगाबाद) येथे मागील कित्येक वर्षांपासून शासकीय गोदामातून दुकानदारांना रेशनचा माल तराजूने मोजून दिला जातो, तराजूने माल देतांना अर्ध्या क्विंटल मागे दीड किलो, एक क्विंटलमागे तीन किलो कमी दिले जावून मालाच्या मोजमापात कपात होत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मापात कपात केलेल्या मालाची काळ्या बाजारात विक्री करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने संबंधितावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे.

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) नाही. मात्र या संदर्भात दि. ११/०१/२०१६ अन्वये तहसिलदार, धर्माबाद कडे तक्रार प्राप्त झाली होती. त्यानुषंगाने केलेल्या चौकशीत गोदामातील धान्याच्या मोजमापात गंभीर स्वरूपाची तफावत आढळून आली नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भुदरगड (जि. कोल्हापूर) येथे गुटखा व अकोला (जि.अकोला)
 शहरात नागपूरी खर्चाची होत असलेली विक्री**

(२६) * ४३४२७ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भुदरगड (जि.कोल्हापूर) तालुक्यात कर्नाटक राज्यातून एस.टी.मधून येणारे स्पेअर पार्टस आणि भाजीपाल्यांच्या होणाऱ्या वाहतुकीच्या गाड्यांमधून गत ३ ते ४ वर्षांपासून गुटखा मालाची बेकायदेशीर वाहतुक व विक्री होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (२) तसेच, सदर तालुक्यात पोलीसांच्या नाकर्तपणामुळे गुटखा, मटका बिनबोभाटपणे सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) तसेच अकोला (जि. अकोला) शहरात 'नागपूरी खर्चा' या नावाने जाहिरात करून मोठ्या प्रमाणात भररस्त्यावर वाहनाद्वारे दुकाने सुरु करून 'नागपूरी खर्चाची' विक्री होत असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
 (४) असल्यास, 'नागपूरी खर्चा' विक्रीचा व्यवसाय सुरु असल्याने लहान मुलांपासून ते वृद्धांपर्यंत सदर खर्चाचे व्यसन लागून ते आकर्षिले जात आहेत तसेच अन्न व औषधी प्रशासन विभाग दुर्लक्ष करित असल्याने याबाबत कोणतीही कारवाई होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त सर्व प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

गेल्या ३ ते ४ वर्षांत अशा प्रकारच्या घटना आढळून आल्या नाहीत. मात्र माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये एकच घटना आढळून आली आहे.

(२) नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) हे खरे नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अजिवली, जुनी फौजदार वाडी (ता.राजापूर जि.रत्नागिरी) येथील
पाणी पुरवठा योजना बंद असल्याबाबत**

(२७) * ५२४१९ डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अजिवली, जुनी फौजदार वाडी (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) या वाडीसाठी शासनाने सुरु केलेली पाणी पुरवठा योजना खाजगी व्यक्तीच्या ताब्यात देण्यात आल्यामुळे सदर पाणी पुरवठा योजना गत दोन वर्षांपासून बंद असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू गावास पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाल्यामुळे नागरिकांना पाण्यासाठी वणवण करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू पाणी पुरवठा योजना खाजगी व्यक्तीकडून ती अजिवली ग्रामपंचायत यांचेकडे हस्तांतरित करण्यासाठी ग्रामस्थांनी संबंधिताकडे वारंवार मागणी करण्यात येवूनही अद्यापी सदर योजना ग्रामपंचायतीकडे हस्तांतरित करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, सदरहू पाणी पुरवठा योजना ग्रामपंचायतीकडे त्वरीत हस्तांतरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

- (४) सदर योजना ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती आजिवली यांच्या मार्फत दिनांक ३१/०३/२०१३ रोजी पूर्ण करण्यात येऊन दिनांक ३०/०५/२०१३ रोजी ग्रामपंचायतीच्या ताब्यात देण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रात्रशाळेतील मुला-मुलींना शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२८) * ४९६८० श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कार्यालये, गॅरेज, चहाच्या ठेल्यावर काम करणाऱ्या, रिक्सा-टॅक्सी धुण्यापासून उदरनिर्वाहासाठी पडेल ती कामे करणाऱ्या रात्रशाळेत शिकणाऱ्या मुलांना अनेक अडचणींना तोंड द्यावे लागत असल्याची बाब मासूम या रात्रशाळेतील मुलांसाठी काम करणाऱ्या संस्थेला माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळांना जोडूनच रात्रशाळा चालविल्या जात असून, वाढत्या विद्यार्थी संख्येनुसार मुलांना वर्ग खोल्या, अभ्यास करण्यासाठी अभ्यासिका तसेच दहावीच्या परिक्षेकरिता प्रयोगशाळा मिळत नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच संध्याकाळी पाच वाजल्यानंतर कोणत्याही रुग्णालयातील डॉक्टर या मुलांचे आरोग्य तपासणीसाठी शाळेत येण्यास तयार नसल्याने शासनाच्या अथवा महानगरपालिकेच्या आरोग्य विभागाने रात्रशाळेतील मुलांच्या आरोग्याची तपासणी करण्यात यावी अशी मागणी मासूम या संस्थेने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच दहावीच्या परिक्षेसाठी आकारले जाणारे ३५० रुपये परिक्षा शुल्क भरता न आल्याने रात्रशाळेतील अनेक विद्यार्थी दहावीच्या परिक्षेला मुक्तात ही बाब विचारात घेता परिक्षा शुल्क माफ करावे या मागणीबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(५) उक्त सर्व मागण्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१), (२) व (३) नाही.

(४) प्रस्तुत बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

टाकळखोपा, कठोडातांडा, हिरडगांव व उमरा (ता.औंढा, जि.हिंगोली) या गावांना प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेतून नळपाणी पुरवठा करण्याबाबत

(२९) * ५१४०० श्री.जयप्रकाश मुंदडा (बसमत) : सन्माननीय पाणीपुरवठा

आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टाकळखोपा, कठोडातांडा, हिरडगांव व उमरा (ता.औंढा, जि.हिंगोली) या गावांना प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेतून नळपाणी पुरवठा करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी महाराष्ट्र जीवन प्राधीकरण विभाग, हिंगोली व जिल्हा परिषद हिंगोली यांचेकडे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू गावांना अद्यापपर्यन्त सदर योजनेतून पाणी पुरवठा करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वरील गावे कठीण गावांमध्ये मोडतात, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर गावांना उक्त प्रादेशिक पाणीपुरवठा नळ योजनेतून पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

टाकळखोपा, कठोडातांडा, हिरडगांव व उमरा या चार गावांपैकी काठोडातांडा हे गाव पूर्वीपासूनच २० गावे पुरजळ सभोवताली प्रादेशिक नळ पाणी पुरवठा योजनेत समाविष्ट असून सदर गावास बायपासद्वारे पाणी पुरवठा सुरू आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) मौ.टाकळखोपा हे राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट केले असून तेथे योजनेची कामे प्रगतीपथावर आहेत. उमरा व हिरडगाव ही दोन गावे राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत प्रस्तावित करण्यात आली आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मनमाड (जि.नाशिक) शहरात भीषण पाणीटंचाई निर्माण झाल्याबाबत

(३०) * ३९६९८ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय

पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मनमाड (जि.नाशिक) शहरात कोरडे पडलेले धरण, खाली गेलेली भूजल पातळी, बंद पडत चाललेले बोअरवेल, पालखेड धरणातून पाणी कधी मिळेल याची शाश्वती नसल्याने माहे डिसेंबर २०१५ पासूनच भीषण पाणीटंचाई निर्माण झाल्याने नागरिकांमध्ये चिंतेचे वातावरण निर्माण झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पाणी संकटावर मात करण्यासाठी पालखेड धरणातून मनमाडला तातडीने पाणी सोडण्याची मागणी मनमाड वासीयांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मनमाड शहराची पाणी टंचाई दूर करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती तातडीची उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे ,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) सन २०१५-१६ या वर्षाकरिता दिंडोरी तालुक्यातील पालखेड धरणातून मनमाड शहराकरिता ४०० द.ल.घ.फू.पिण्याच्या पाण्याचे आरक्षण करण्यात आले असून दोन आवर्तने देण्याचे नियोजन आहे. त्यापैकी माहे जानेवारी २०१६ मध्ये पहिले आवर्तन देण्यात आले आहे.

आवर्तन क्र.२ हे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये सोडण्याचे नियोजन करण्यात आलेले आहे. यावर्षी कमी पाऊस झाल्याने धरणातील पाणीसाठा अत्यल्प आहे. पालखेड धरणाचे कालव्याद्वारे पाणी वागदर्डी धरणात देण्यात येत असून याद्वारे मनमाड शहरास पाणी पुरवठा करण्यात येतो. तसेच ३६०विंधन विहिरीद्वारे पाणी उपलब्ध होत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड (जि.बीड) शहरातील बार्शी नाका परिसरातील इमामपुरा
येथे अवैध रॉकेलचा साठा जप्त केल्याबाबत**

(३१) * ४८५६२ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड (जि.बीड) शहरातील बार्शी नाका परिसरातील इमामपुरा येथे छाप्यात अवैधरित्या साठवलेल्या ४४०० लिटर रॉकेलसह ९,५०,०००/- रुपयांचा माल पोलिसांनी छाप टाकून हस्तगत केल्याचे दिनांक ४ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणातील आरोपींना पोलिसांनी अटक केली आहे काय,

(३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुषंगाने त्यांच्याविरुद्ध कोणता गुन्हा दाखल केला आहे व कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२) व (३) दि.४ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी मिळालेल्या गुप्त माहितीनुसार पोलिस स्टेशन पेठ बीड यांनी इमामपुर रोड येथे टाकलेल्या छाप्यात ३८४० लि. केरोसिनसह अन्य वस्तू असा एकूण रु.१,५६,८००/-किंमतीचा माल जप्त करण्यात आला असून आरोपीविरुद्ध जीवनावश्यक वस्तू अधिनियम, १९५५ चे कलम ३ व ७ नुसार गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

सदर प्रकरणी आरोपीस अटक करण्यात आली असून त्यास जामीनावर सोडण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कासा बुद्रुक (ता.विक्रमगड, जि.पालघर) येथील जिल्हा परिषद शाळेतील
विद्यार्थ्यांना मध्यान्ह भोजनातून झालेली विषबाधा**

(३२) * ५२६९८ श्री.विलास तरे (बोईसर), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कासा बुद्रुक (ता.विक्रमगड, जि.पालघर) येथील जिल्हा परिषद शाळेत दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास शालेय पोषण आहारातून २५४ विद्यार्थ्यांना विषबाधा झाली असून काही विद्यार्थ्यांची प्रकृती अत्यंत गंभीर झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व तदनुसार शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) कासा बुद्रुक ता.विक्रमगड, जि.पालघर येथील जिल्हा परिषद शाळेमध्ये दि.२५/०२/२०१६ रोजी उपस्थित असलेल्या २५४ विद्यार्थ्यांना शालेय पोषण आहार देण्यात आला. यानंतर उलटी, चक्कर व मळमळ इ.चा त्रास झाल्याने १०८ विद्यार्थ्यांना ग्रामीण उपजिल्हा रुग्णालय, कासाबुद्रुक येथे दाखल करण्यात आले होते. उपचारानंतर दि.२७/०२/२०१६ रोजी सर्व विद्यार्थ्यांना घरी सोडण्यात आले.

(२) सदर प्रकरणी आयुक्त (शिक्षण) यांना चौकशीचे आदेश देण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खेड (जि.पुणे) तालुक्यातील कडूस आणि ३० गावे प्रादेशिक
पाणी पुरवठा योजना सुरु करण्याबाबत**

(३३) * ५२०१३ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खेड (जि.पुणे) तालुक्यातील कडूस आणि ३० गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजना सन २०११ पासून बंद अवस्थेत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, बंद अवस्थेत असलेली पाणी पुरवठा योजना सुरु करणेबाबत मा.पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १० फेब्रुवारी २०१५ रोजी वा त्यासुमारास बैठक झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त बैठकीच्या अनुषंगाने सदर पाणी पुरवठा योजना सुरु करणेकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय.

(२) होय.

(३) कडूस प्रादेशिक पाणीपुरवठा योजनेतील समाविष्ट बहुतांश गावांसाठी स्वतंत्र योजना राबविण्यात आल्याने सदर योजना दि. १९.१०.२०११ रोजी राजगुरुनगर शहरास (तत्कालीन ग्रामपंचायत) हस्तांतरित करण्यात आली आहे.

सद्यःस्थितीत नगरोत्थान कार्यक्रमांतर्गत कडूस प्रादेशिक योजनेचा उद्भव घेऊन राजगुरुनगर शहरासाठीच्या सुधारित पाणीपुरवठा योजनेचा प्रस्ताव राजगुरुनगर नगरपरिषदेमार्फत नगर विकास विभागाकडे मंजूरीसाठी पाठविण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे पारले कंपनीचे मुदतबाहय खादयपदार्थ जप्त केल्याबाबत

(३४) * ४६८४७ डॉ.मिलिंद माने (नागपूर उत्तर) : सन्माननीय अन्न आणि औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथे पारले कंपनीच्या खादयपदार्थाची अन्न व औषधी विभागाने तपासणी केली असता मुदतबाहय झालेले रूपये १२ लाखाचे खादयपदार्थ जप्त केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, थिनरच्या सहाय्याने मुदतबाहय तिथी नष्ट करून नविन उत्पादन तारखा छापील करून मुदतबाहय खादयपदार्थ विक्रीस टाकण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गणेशपेठ, नागपूर, पोलीस स्टेशनचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक व अन्न व औषधी विभागाच्या संगनमताने सदर प्रकरण दडपण्यात आले आहे तसेच गोदाम व्यवस्थापकाला आरोपी तर मालकाला या प्रकरणात साक्षीदार करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, त्यानुषंगाने पोलीस विभाग व अन्न व औषधी विभागाच्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही, सदर प्रकरणी F.I.R.दाखल केला आहे. पारले कंपनीच्या सी अँड एफ एजंट असलेल्या मे. केशुराम अँड सन्स, वडधामणा, ता. हिंगणा, जि. नागपूरच्या गोदाम व्यवस्थापकास दिनांक २९/१०/२०१५ रोजी अटक करण्यात आली. मा. न्यायालयाच्या दिनांक ३०/१०/२०१५ च्या आदेशानुसार त्यांची जामीनावर मुक्तता करण्यात आली. तसेच गोदामाचे मालक यांनी दि. २१/१/२०१६ रोजी अटकपूर्व जामीन घेतला आहे. सदर प्रकरणी पोलीस व अन्न व औषध प्रशासनाचे संगनमताने प्रकरण दडपण्यात आले असल्याचे आढळून आलेले नाही.

(४) होय, सदर प्रकरणी राजा एजन्सी, शास्त्रीनगर, नागपूर या पेढीमध्ये सदरचा मुदबाहय साठा विक्रीसाठी ठेवलेला आढळला. त्यांचेविरुद्ध विनापरवाना अन्नपदार्थ विक्रीबाबत न्यायालयात खटला दाखल केला आहे. सी अँड एफ एजंट मे. केशुराम अँड सन्स, यांचा परवाना आठ दिवसासाठी निलंबित करण्यात आला आहे. पोलीस चौकशी सुरु आहे. चौकशी पूर्ण होताच अंतिम कारवाई करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर जिल्ह्यातील पाणी पिण्यास अयोग्य असल्याबाबत

(३५) * ५२७६६ श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यातील नागरिक बोअर द्वारे भूगर्भातील उपसा करून वापरत

- असलेले पाणी हे पिण्यालायक नसल्याचा निर्वाळा भौतिक तज्ञांनी दिल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मराठवाड्यातील धरणांमध्ये केवळ आठ टक्के पाणी साठा शिल्लक आहे तर जिल्ह्यातील पाणीपातळी ३०० फूटांपेक्षा खाली गेल्याची बाब सर्वेक्षणातून निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जमिनीतून अधिक खोलवर जाऊन उपसा करून येणाऱ्या पाण्यात क्षार जास्त असल्याने असे पाणी हे मानवी आरोग्यास धोकादायक आहे त्यामुळे शहरात कुठेही पिण्यायोग्य पाणी नसल्यामुळे शासनाने याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) अंशतः खरे आहे.

माहे ऑक्टोबर, २०१५ मध्ये लातूर महानगरपालिका हद्दीतील कार्यरत असलेल्या ४८६ विंथन विहिरीच्या पाण्याची तपासणी करण्यात आली होती. तपासणीच्या अहवालानुसार ४८६ पैकी १३७ विहिरींचे पाणी पिण्यायोग्य असल्याचे आढळून आले आहे. उर्वरित ३४९ विंथन विहिरीचे पाणी पिण्यायोग्य नसल्याचे आढळले.

(२) मराठवाड्यातील एकूण ८१४ धरणांमध्ये फेब्रुवारी, २०१६ अखेर केवळ ६ टक्के पाणी साठा शिल्लक होता. पिण्याच्या पाण्याकरिता खोदण्यात येणाऱ्या विंथन विहिरी २०० फुटांपर्यंत खोदण्यात येतात. जिल्ह्यातील पाणी पातळी ३०० फुटापेक्षा खाली गेल्याच्या अनुषंगाने सर्वेक्षण करण्यात आलेले नसल्याने पाणी पातळी ३०० फुटापेक्षा खाली गेल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही.

(३) महानगरपालिकेमार्फत खोदलेल्या विंथन विहिरीच्या रासायनिक पाणी पृथःकरणामध्ये क्षाराचे प्रमाण मर्यादित असल्याचे आढळलेले आहे. तथापि नायट्रेटचे प्रमाण जास्त असल्याचे आढळलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील २८ जिल्ह्यातील 'जीपीएस' यंत्रणा ही
निधी अभावी बंद असल्याबाबत**

- (३६) * ४१९६२ श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील रॉकेलचा काळाबाजार रोखण्यासाठी राज्य शासनाने जिल्ह्याला रॉकेलचा पुरवठा करणा-या टॅकरवर 'जीपीएस' यंत्रणा खाजगी कंपनीद्वारे कार्यान्वित केली होती, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, सदर 'जीपीएस' यंत्रणा ही २८ जिल्ह्यात निधी अभावी बंद करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,
 - (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय,
 - (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने निधीची तरतूद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१), (२), (३) व (४) सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत शिधापत्रिकाधारकांना वितरित करण्यात येणाऱ्या केरोसिनची वाहतूक करणाऱ्या टॅकर्सवर जी.पी.एस.यंत्रणा बसविण्याच्या सूचना शासन परिपत्रक दि.२८ मे, २०१० अन्वये देण्यात आलेल्या होत्या.

सदर यंत्रणा घाऊक केरोसिन परवानाधारकांनी सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क, पुणे यांच्यामार्फत स्वखर्चाने बसविली होती. तथापि, सदर यंत्रणा पुढे सुरळीत सुरु राहण्याबाबत सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क, पुणे यांनी खबरदारी न घेतल्यामुळे, तसेच प्रस्तुत यंत्रणा राबविण्याकरिता घाऊक केरोसिन परवानाधारकांनी आवश्यक ती रक्कम सायन्स अॅण्ड टेक्नॉलॉजी पार्क, पुणे यांना अदा न केल्यामुळे राज्यातील सर्व जिल्ह्यातील केरोसिन टॅकर्सवरील जी.पी.एस.यंत्रणा सद्यःस्थितीत कार्यान्वित नाही.

केरोसिनची वाहतूक करणाऱ्या टॅकर्सवर जी.पी.एस.यंत्रणा बसविण्यासाठी येणाऱ्या खर्चाच्या विभागणीबाबत केंद्र शासनाकडून दि.१६ जुलै, २०११ च्या पत्रान्वये मार्गदर्शन मागविण्यात आले आहे. तथापि, अद्यापपर्यंत केंद्र शासनाकडून कोणतेही अभिप्राय प्राप्त झालेले नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या कालिना कॅम्पसमधील सेंट्रल लायब्ररीसाठीची
जागा शासनाने खाजगी बिल्डरला दिल्याबाबत**

(३७) * ४८६८८ श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.विजय औटी (पारनेर), श्री.अजय चौधरी (शिवडी) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई विद्यापीठाच्या कालिना कॅम्पसमधील सेंट्रल लायब्ररीसाठीची न.भू.क्र. ४०९ ही जागा शासनाने खाजगी बिल्डरला देण्यात आल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबतचा अहवाल सादर करण्याचे आदेश मा. उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्री यांनी दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबतचा अहवाल प्राप्त झाला आहे काय, अहवालाचे निष्कर्ष काय आहेत, तदनुसार संबंधितावर कोणती कारवाई केली आहे, वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) हे अंशतः खरे आहे. सदर जागा सार्वजनिक बांधकाम विभागाने सार्वजनिक खाजगी सहभागातून (BOT तत्त्वावर) करण्यासाठी खाजगी विकासकास दिलेली आहे.

(२) होय.

(३) या संदर्भात अॅन्टी करप्शन ब्युरो मुंबई यांचेकडून कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक वसाहतीतील विराज प्रोफाईल
लि.,आरती ड्रग लि. आणि सरटेक या कंपन्यांच्या
रसायनमिश्रित सांडपाण्यामुळे होणारे प्रदूषण

(३८) * ५२७२० श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक वसाहतीतील विराज प्रोफाईल लि., आरती ड्रग लि. आणि सरटेक या रसायन निर्मिती करणा-या कंपन्यांचे रसायनमिश्रित

सांडपाण्यामुळे परिसरातील प्रदूषणामध्ये वाढ होत असल्याचे दिनांक ९ ऑक्टोबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर प्रदूषित सांडपाण्यामुळे स्थानिक नागरिकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण झाला असून मत्स्यव्यवसायही धोक्यात आला असल्याबाबत स्थानिक कोळी नागरिकांनी तक्रारी केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित कंपनी मालकांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. रामदास कदम : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मे.आरती ड्रगज लि. या उद्योगाच्या औद्योगिक सांडपाण्यामुळे जलप्रदुषण झाले होते. तथापि, मे.विराज प्रोफाईल लि. व मे. सॅरिक्स केमिकल्स लि. या उद्योगांमुळे जलप्रदुषण झाल्याचे आढळून आले नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) मे.विराज प्रोफाईल या उद्योगास दि. ०३.११.२०१५ रोजीच्या पत्रान्वये हवाप्रदुषणामुळे महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत प्रस्तावित आदेश बजावण्यात आले असून या उद्योगाची रुपये ५.०० लक्ष इतक्या रकमेची बँक हमी जप्त करण्यात आली आहे.

मे.आरती ड्रगज या उद्योगास दि.२९.१०.२०१५ रोजी जलप्रदुषण केल्याने प्रस्तावित आदेश पारीत करण्यात आले असून या उद्योगाची रुपये २०.०० लक्ष इतक्या रकमेची बँक हमी जप्त करण्यात आली आहे.

मे.सॅरिक्स केमिकल्स या उद्योगास दि.०२.११.२०१५ रोजी हवाप्रदुषणामुळे प्रस्तावित आदेश पारीत करण्यात आले असून या उद्योगाची रुपये ७.५ लक्ष इतक्या रकमेची बँक हमी जप्त करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवखळा (ता.नागभीड, जि.चंद्रपूर) पाणी पुरवठा
योजनेत झालेला गैरव्यवहार**

(३९) * ५०४१९ श्री.विजय वडेटीवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा

आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवखळा (ता.नागभीड, जि.चंद्रपूर) येथील पाणी पुरवठा योजनेतील कामात लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार झाला असल्याचे दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बेकायदेशीरपणे खर्च करण्यात आलेली रक्कम संबंधिताकडून वसूल करण्यात यावी असे सर्वग विकास अधिकारी, सिंदेवाही यांनी आपल्या चौकशी अहवालात म्हटले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

नवखळा पाणी पुरवठा योजनेबाबत दि. १५/०१/२०१६ रोजी तक्रार प्राप्त झाली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय.

जिल्हास्तरावर करण्यात आलेल्या चौकशीत तथ्य आढळून आल्याने ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती, नवखळा चे अध्यक्ष/सचिव यांचेवर पोलिस स्टेशन नागभिड, ता. नागभिड, जि. चंद्रपूर येथे FIR दाखल क्र.२३/२०१४ दि. १६/१२/२०१४ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून, याबाबत ठाणेदार , पोलीस स्टेशन नागभिड यांचे स्तरावर पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**घोडपेठ व परिसरातील (जि.चंद्रपूर) परवानाधारक रॉकेल
विक्रेते रॉकेलचा करीत असलेला काळाबाजार**

- (४०) * ५०२१० श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) घोडपेठ व परिसरातील (जि.चंद्रपूर) परवानाधारक रॉकेल विक्रेते रॉकेलधारकांचे हक्काचे रॉकेल काळ्याबाजारात विकत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, आतापर्यंत किती परवानाधारक रॉकेल विक्रेत्यांना अटक केली आहे, त्यांचेवर कोणत्या कलमान्वये कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे नाही.

याबाबतची कोणतीही तक्रार तहसिल कार्यालय, भद्रावती तसेच जिल्हा पुरवठा अधिकारी कार्यालयाकडे प्राप्त झालेली नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यात निर्माण झालेली तीव्र पाणीटंचाई

- (४१) * ३९७०२ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्रीमती संगीता ठोंबरे (केज) : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मराठवाड्यातील बीड, नांदेड, उस्मानाबाद, लातूर, औरंगाबादमध्ये टंचाईग्रस्त वाड्यांची संख्या सर्वाधिक असून, आठवड्यागणिक टंचाईग्रस्त गाव, वाड्यांची वाढती संख्या व झपाट्याने घटत चाललेल्या पाणीपातळीने पाणी टंचाई वाढत असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच अंबेजोगाई (जि.बीड) तालुक्यात पाणी टंचाई निर्माण झाली असून अंबेजोगाई ते लोखंडीसावरगाव या मुख्य रस्त्यावर असलेल्या लातूर चौकात एका काळवीटाचा पाण्याअभावी मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक २५ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास घडली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त सर्व प्रकरणांबाबत शासनाने संबंधित यंत्रणेकडून अहवाल घेतला आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर अहवालात काय नमूद करण्यात आले व त्यानुसार गाव, वाडी पर्यंतचा पाणीपुरवठा सुरळीत ठेवण्याच्या दृष्टीने शासनाने केलेल्या उपाययोजनांचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यासाठी कार्यरत असणाऱ्या यंत्रणा व येणारा खर्च तसेच लागणारे मनुष्यबळ पुरेसे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त ठिकाणी कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणते नियोजन केले वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर : (१) हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) अंशतः खरे आहे.

दिनांक २५.०१.२०१६ रोजी मयत झालेल्या काळवीटाचा मृत्यू पाण्याअभावी अज्ञात वाहनाच्या धडकेने डोक्याला मार लागून जबर जखम झाल्याने झाला आहे, तसा पशुवैद्यकीय अधिकारी यांचा अहवाल असून रे.ज.गु.क्र. (W/०१/२०१५-१६) दि.२५.०१.२०१६ दाखल असून तपास चालू आहे.

सदर घडलेली घटना अंबाजोगाई पासून ०५ कि.मी.ची असून अंबाजोगाई येथे १३०० हे.वनक्षेत्र आहे. त्या वनक्षेत्रातून वाण नदी वाहते. त्याठिकाणी आजही नैसर्गिक पाणी उपलब्ध आहे. तसेच काळवीट तांडा तलाठी, साकुड तलाठी या ठिकाणी नैसर्गिक पाणी उपलब्ध आहे. सन २०१२-१३ मध्ये अंबाजोगाई परिसरात वनक्षेत्रामध्ये ४ पाणवठे केले होते. तसेच वनक्षेत्रातून वाहणा-या वाण नदीमध्ये पाण्यासाठी नैसर्गिक खड्डे खोदण्यासाठी व अन्य प्राण्यांना पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी ४० हजार रुपये खर्च केले आहेत. अंबाजोगाई परिसरात अद्याप पर्यंत पाण्याअभावी मृत्यू पावलेल्या वन्य प्राण्यांची एकही नोंद नाही, असा वन विभागाचा अहवाल आहे.

तसेच प्रश्न भाग-१ मध्ये नमूद जिल्ह्यातील पाणी टंचाईसंबंधी केलेली कार्यवाही पुढीलप्रमाणे आहे. माहे ऑक्टोबर २०१५ ते जून २०१६ या कालावधीकरिता संभाव्य टंचाई कृती आराखडा करण्यात आला आहे तो पुढीलप्रमाणे

जिल्हा	एकूण योजना	एकूण अपेक्षित खर्च (रु. लाखात)	दि. २१.३.२०१६ रोजी सरु असणारे टॅकर्स
औरंगाबाद	२४६३	४५१५.४१	५२२
बीड	१२०५०	१०६७०.३०	६३२
नांदेड	८२०९	८१७६.२३	२६६
उस्मानाबाद	५६८९	५२७६.४९	२९१
लातूर	६७६१	४२३६.७७	२१०
एकूण	३५१७२	३२८७५.२	१९२१

अशाप्रकारे उपरोक्त नमूद जिल्ह्यात एकूण ३५१७२ योजनांकरिता रुपये ३२८७५.२० लक्ष इतक्या किंमतीचा संभाव्य पाणी टंचाई कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे व त्याप्रमाणे आवश्यकतेनुसार उपाययोजना घेण्यात येत आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मेंडकी (ता.ब्रम्हपुरी, जि.चंद्रपूर) येथील श्री गणेश सहकारी तांदुळ गिरणीच्या
 माध्यमातून शासकीय धान्य खरेदीत झालेला अपहार**

(४२) * ५०४२० श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपुरी) : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मेंडकी (ता.ब्रम्हपुरी, जि.चंद्रपूर) येथील श्री गणेश सहकारी तांदुळ गिरणीच्या माध्यमातून शासनाच्या आधारभूत धान्य व भरड खरेदी योजनेतर्गत गत तीन वर्षांपासून शेतक-यांकडून धानाची खरेदी करण्यात येत असून सन २०१३-१४ या खरीप हंगामात दिनांक ३१ मार्च २०१४ मध्ये धान खरेदी बंद झाल्यानंतर सुध्दा सदर गिरणीच्या सचिव आणि काही पदाधिका-यांच्या संगनमताने दिनांक २ ते ४ मे, २०१४, दिनांक १८ ते २० जून, २०१४ च्या दरम्यान

शेतक-यांची बनावट व बोगस नावे टाकून जवळपास २५०० क्विंटल धान खरेदी केल्याचे दाखवून अंदाजे ३३ लाख रूपये व प्रतिक्विंटल २०० रूपये प्रमाणे बोनस व त्यावरील हमाली खर्च अशाप्रकारे अंदाजे ३६ लाख रूपयांचा गैरव्यवहार अधिका-यांच्या संगनमताने करण्यात आला असल्याची माहिती दिनांक १२ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची तक्रार गिरणी संचालकांनी जिल्हा निबंधक चंद्रपूर, दि महाराष्ट्र को ऑपरेटिव्ह मार्केटींग फेडरेशन मुंबई, पोलीस ठाणे, ब्रम्हपूरी यांच्याकडे केली असतांना सुध्दा याबाबत अद्यापही चौकशी करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधितावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश बापट : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे.

हंगाम २०१३-१४ मध्ये श्री. गणेश सहकारी तांदूळ गिरणी, मॅडकी या संस्थेने धान खरेदी योजनेत अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याचे चौकशीत आढळून आले. त्यामुळे या संस्थेस हंगाम २०१५-१६ चे धान खरेदीचे काम देण्यात आलेले नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.